

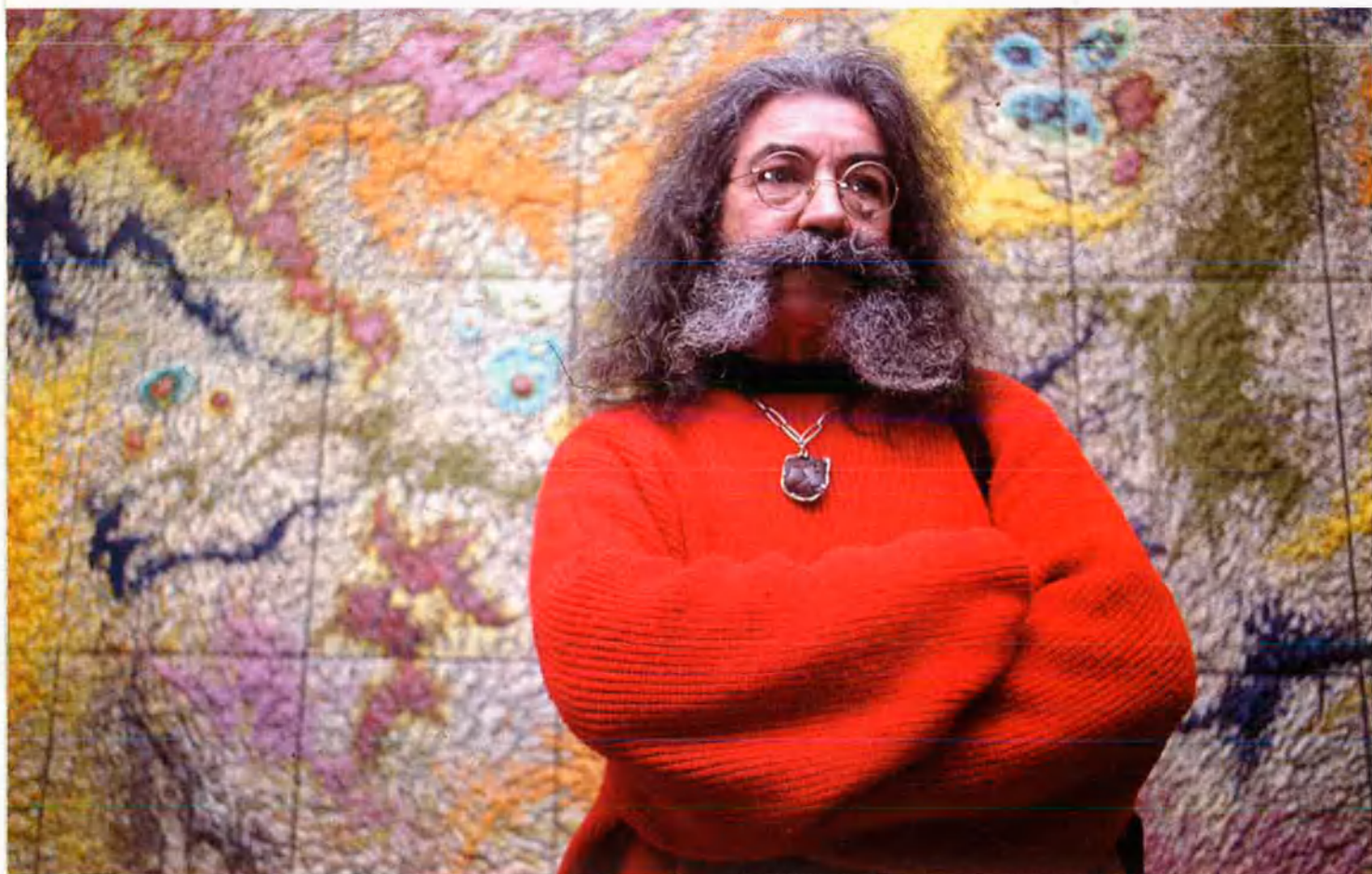
El passat 24 de novembre ens deixava Manolo Safont. Nascut fa 76 anys a Onda, a la Plana Baixa, Safont era considerat un renovador de l'art de la ceràmica. Exemple d'integritat artística, política i humana, Safont va ser l'espill on s'han mirat durant dècades, a casa nostra, els artistes nascuts a partir dels anys quaranta. La seua obra no sols ha tingut projecció nacional; entre les ciutats on s'ha pogut gaudir de la seua obra hi ha París, Madrid, Brussel·les o Miami. El compromís amb el seu país, la seua cultura i la seua llengua ha estat sempre present en la seua excepcional trajectòria artística i humana. EL TEMPS se suma a l'homenatge reproduint el text que li han dedicat els seus amics.

Manolo Safont ompli un espai immens en la vida de cadascun de nosaltres. No en tenia prou amb la seua humil i fràgil figura, el seu cor irradiava tendresa, inundava els buits i els espais. Ara que ens ha deixat, tardarem a ocupar el lloc que deixa lliure. La seua fesomia tan singular amagava tants perfils complexos de la seua vida, tantes sentides preocupacions que no podem ni hem volgut simplificar per no caure en un oblit injust.

Manolo Safont, 'in memoriam'

Els camins de la seva vida cordellaven tot un univers de preocupacions, Manolo escampava el seu afecte i la seua creació més enllà del que és rao-

nable. Encara així, oblidarem tants perfils de la seua vida i centrarem en urgent resum l'atenció en la presència permanent i la fidelitat constant que ha

estat el seu comportament, ja que més enllà de la seua obra, tan àmplia i fructífera, ens trobem l'home.

Amb el compromís públic amb el seu poble, la tan estimada Onda, a la qual dedicà gran part del seu temps, ens retornà, dignificat, el treball humil dels artesans. Ens descobrí el ric patrimoni que Onda ha donat a la humanitat. El compromís amb Onda no acaba amb la recuperació i la recol·lecció del patrimoni –tot i ser tan important el seu paper, en uns anys d'enderroc de tantes fites urbanes–, ell hi inicià també, modestament, una major dignitat i presència del món de la cultura i de l'art. I la seua imatge i presència constant, en tots els actes educatius o culturals, en tot el poble i comarques, passejant l'afecte i el nom d'Onda pertot arreu... Ell, amb la seua peculiar manera de vestir, i l'afecte desbordant d'Anita, eren desitjats i esperats també per la imatge del poble, perquè amb ells Onda es feia present. Tots els esdeveniments culturals, a les comarques o a la ciutat de Castelló, han gaudit de la seua estima. Els amics i les amigues, el poble d'Onda i l'Ajuntament han tingut la sort de tenir reservat un trosset del cor de Manolo. Ell ja sap que el poble d'Onda l'estima. Ha gaudit de la sort de trobar la sensibilitat d'unes autoritats que l'han estimat i valorat també. Com a amic. Reconforta veure l'atenció i la consideració que el seu poble, mitjançant l'Ajuntament, li ha demostrat.

L'altre gran compromís foren les idees. Sempre amb discreció i evitant el protagonisme, va unir, emparant-les des de sempre, totes les sensibilitats que compartien amb ell el sentiment ampli de poble. Ha fet de la seua vida un compromís, no sols intel·lectual, sinó també amb gestos constants en l'etapa històrica que visqué. Ha compartit amb molts de nosaltres un projecte col·lectiu de pau, llibertat i solidaritat. Sense perdre mai la llibertat de creació, que tant l'ha caracteritzat, ha fet la seua obra i la seua vida, evitant també caure en la complaença fàcil i mediocre per aconseguir fatuïtat. Ell n'ha fet, del seu sentiment nacional i social fita i senyera en la seua obra i en la seua vida.

Daniel Gozalbo

Dos quan s'aneguen

Sebastià Alzamora

Com els danesos

El cas és que el genial Ingmar Bergman (no us perdeu la demolidora *Saraband*, ara a les nostres cartelleres), a pesar que és suec, em fa pensar sempre en el cinema danès. I és que el veig com la figura central d'una il·lustre nissaga cinematogràfica, iniciada pel danès Carl Theodor Dreyer, continuada pel mateix Bergman i actualitzada en els nostres dies per un altre gran director danès, Lars Von Trier: és a dir, els forjadors d'un dels corrents més fecunds i potents de la història del cinema, aquell que Barbet Schroeder va designar com a estil transcendent. I pel que fa a la procedència d'aquests artistes, doncs el que dèiem: un suec i dos danesos.

I al seu torn –i aquí és on volia anar a parar–, el cinema danès m'ha causat sempre enveja, no només per l'extraordinària qualitat d'alguns dels seus directors, sinó per l'habilitat amb què, a partir precisament d'aquesta qualitat, el cinema danès ha sabut donar-se a conèixer i fer-se valorar i respectar arreu del món. El cas em sembla digne de ser pres en consideració, i per prendre'n nota.

Dinamarca és un d'aquests petits països nòrdics pels quals Catalunya sent una simpatia natural a causa de les diverses similituds que hi guarda, i en els quals tradicionalment s'ha emmirallat, val a dir que amb ben poc profit. En efecte, Dinamarca admet comparacions amb Catalunya pel que fa a aspectes com ara la demografia, el PIB, la renda per capita, i diversos paràmetres de la societat del benestar. Però el símil no s'aguanta, i ja és de doldre, si ens fixem en la capacitat demostrada pels danesos a l'hora de fer una valoració madura de la seva pròpia producció cultural i, a partir d'aquí, proposar-la i projectar-la a la resta del món, tasca que, en l'àmbit del cinema, s'ha executat amb òptima precisió.

El cinema danès no ha provat de competir ni d'imitar el cinema americà, ni les grans cinematografies europees com la francesa, sinó que ha apostat amb èxit per introduir una identitat pròpia, petita però sòlida, enmig dels gegants. Per això només ha calgut comptar amb l'insigne precedent de Dreyer i amb grup reduït de cineastes actuals (els reunits entorn del moviment Dogme'95: les etiquetes grupals de vegades són ben eficaces per superar obstacles de difusió) capaços d'oferir una proposta pròpia i ben diferenciada, i el resultat obtingut ha estat el reconeixement del cinema danès com a referència de prestigi, capaç alhora de generar expectatives comercials força bones. Ja que tant ens agrada de comparar-nos-hi, sembla que tindríem aquí un model força clar a seguir. I no solament en relació amb el cinema, em permeto d'afegir.

Lars von Trier.

EL TEMPS